

Buschmann Éva

„ÍGY TOVÁBB – WEITER SO”

A fenti címmel jelent meg tíz évvel ezelőtt az a német-magyar nyelvű kiadvány, amely Vechta és Jászberény egy évtizedes testvérvárosi jubileumi ünnepe alkalmából készült. S bizony a két város beváltotta a címben tett felszólítást, s „folytatta”. Olyannyira, hogy máig intenzív a kapcsolat Vechta és városunk között. 2013-at írunk, ami azt jelenti, hogy újabb jubileumot ünnepelünk az idén, méghozzá a húszéveset.

Jászberény és Vechta testvérvárosi együttműködését először 1993. június 20-án írták alá Jászberényben, az akkori polgármesterek Magyar Levente és Bernard Kühling. Egy év múlva 1994. június 25-én pedig Vechtában is hitelesítették az együttműködést.

Ezek az események két évtizede történtek. Szeptember közepén Jászberény adott otthont a húszéves jubileumi ünnepségnek, ahol színes, változatos programokkal készültek a főszere-

Wolfgang Zapfe, a vechtai Gymnasium Antonianum igazgatója és Nagy András, a Lehel Vezér Gimnázium ny. igazgatója, városkapcsolati tanácsnok

vezők, a Polgármesteri Hivatal munkatársai és a Testvérvárosok Baráti Egyesületének tagjai. A programok között szerepelt egyebek mellett kiállítás, amelyet a Jász Múzeumban lehetett megtekinteni. Vechta és Jászberény két évtizedes ismeretségének mozzanatai villantak fel előttünk fényképek sokasága segítségével. Az ünnepség része volt az is, amikor vechtai és jászberényi diákok találkozhattak egymással, és fórum keretében arról beszélgethettek, hogy külföldön milyen munkavállalási lehetőségek vannak.

Szeptember közepe igen mozgalmasan telt városunkban, hiszen a vechtai barátainkon kívül több külföldi vendég is ellátogatott hozzánk. Jászberényben zajlott ugyanis a Testvérvárosok Találkozója. Ekkor volt a Városlakók Hétfvégéje, az Európai Autómentes Nap, a III. Jászság Expo- és Fesztivál, a Coop Áruház aulájában pedig a sörfesztiválra várták az érdeklődőket. A rendezvények egyik meghatározó részét azonban Vechta és Jászberény húszéves testvérvárosi kapcsolatának megünneplése adta.

Erre az alkalomra készítettem a következő interjú-összeállításokat. Felkértem Nagy Andrást, a Lehel Vezér Gimnázium nyugalmazott igazgatóját, városkapcsolati tanácsnokot, hogy legyen segítségemre a múlt felidezésében, hiszen minden a „leheles” diákoktól indult. Interjút adott Szabó Tamás Jászberény polgármestere, Bátonyi Attila, a város aljegyzője, Bernhardt András, a Testvérvárosok Baráti Egyesületének tiszteletbeli elnöke valamint Egervölgyi József, az egyesület mostani elnöke, akikkel pedig a jelenről beszélgettem.

Nagy öröm az is, hogy megosztotta gondolatait a Jászsági Évkönyv olvasóival vechtai részről Karl-Heinz Wehry, akit a jászberényiek díszpolgárukká fogadtak a szeptemberi ünnepségen. Karl-Heinz Wehry két évtizede az egyik jelentős személyiség a két város kapcsolatának ápolásában. A díjjal egyebek mellett városunk ezt igyekezett megköszönni neki.

Nagy András, a Lehel Vezér Gimnázium vezetője volt 23 évig. Nyugalmazott igazgatóként Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének munkájában vesz részt körzeti képviselőként és városkapcsolati tanácsnokként. Vechta és Jászberény kapcsolata pedig mondhatjuk egészen „hozzá” és a Lehel Vezér Gimnáziumig nyúlik vissza, onnan ered. Nos, hogyan is indult a két város együttműködése? Erről beszélgettem Nagy Andrással...

- Hogyan kezdődött a két város kapcsolata?

- A jászberényi Lehel Vezér Gimnáziumban beindítottuk még az előző igazgató, Izsó Gyuláné kezdeményezésére az orosz-magyar két tannyelvű képzést. Akkor jött divatba az országban ez a képzés. Nyilván egyre többen szerettek volna angolul, németül, franciául, spanyolul is megtanulni, de az 1980-as években főülről elvárták, hogy a nyugati nyelvek mellett az orosz nyelvnek is legyenek művelői. Jöjjenek létre két tannyelvű iskolák. Az országban három ilyen orosz-magyar két tannyelvű intézmény működött. A két tannyelvű iskolák vezetőinek rendszeresen volt továbbképzés és konzultáció. Ilyen találkozók alkalmával jutott tudomásomra, hogy a többi iskolának vannak német, angol, spanyol kapcsolataik is. Jönnek-mennek, utazgatnak, tanulják és gyakorolják a nyelvet. Diákkapcsolat nálunk addig leginkább csak orosz iskolákkal volt. Ezekon a konferenciákon érdeklődtem a kollégáktól, hogyan lehetne német kapcsolatot kiépíteni, hiszen sokan tanulták az iskolánkban ezt a nyelvet és tanáraink is voltak kellő számban. A „két tannyelvűs kollégák” közül aztán valaki elmondta a művelődési minisztériumban, hogy én is keresek német iskolával kapcsolatot. 1989. őszén felhívtak a minisztériumból és megkérdezték, hogy valóban érdekel-e német kapcsolat? Ezen nagyon meglepődtem, de mondtam, hogy igen, érdekel. Említették, hogy tíz német gimnáziumból jön egy-egy tanár, s aki kéri, fogadhatja valamelyiküket, s így fel lehet venni velük a kapcsolatot. Megkérdezték, hogy közülük az egyik tanárt Észak-Németországból fogadná-e az intézményünk? A távolság ugyan nagy, de nyelvjárás nélkül beszélük a nyelvüket. Azt feleltem, hogy természetesen, igen. Tulajdonképpen így kezdődött...

Josef Hackmannt, a Vechtai Gymnasium Antonianum tanárát ekkor összel fogadtuk pár nappal, amely alatt megismerte az iskolánkat, városunkat. Megtudtuk, hol van és milyen Vechta, s

az iskolájuk, és így felvettük velük a kapcsolatot. Érdekeség, hogy amikor Josef nálunk volt, épp abban az időben nyitották meg a nyugati határokat Magyarországon. Megbeszéltük, hogy az első látogatást mi fogjuk tenni Vechtában még 1990. tavaszán.

Az első diákcsoportunk kiutazását Szombathy Tünde tanárnővel szerveztük meg 1990. április végén. Ott töltöttük a május 1-jét, és csodálkoztunk, hogy egy tőkés országban nyugaton is tartják ezt az ünnepséget. Tanítási és munkaszüneti nap volt, az emberek járták az erdőt, kirándultak, sportoltak, mulattak, ünnepeltek.

Másik történelmi érdekessége 1990. május 1-jének, hogy amíg mi Vechtában voltunk, akkor ült össze az első szabadon választott Magyar Országgyűlés. Amikor kimentünk Vechtába, még kellett vízum, és persze volt még NDK is. Visszafelé meg már nem kellett vízum.

Örömmel tapasztaltuk, hogy milyen nagy szeretettel, érdeklődéssel, barátsággal fogadtak bennünket. Kicsordult a szemünkből a könny, hogy amikor odaértünk, tiszteletünkre az iskola színháztermében a magyar Himnuszt eljátszotta az intézmény zenekara. Szívből köszöntött és szinte végig kísért minket kapcsolataink fáradhatatlan motorja, Wolfgang Zapfe igazgató úr. De fogadott bennünket a polgármester, Bernard Kühling úr is. A csodás programok során megbeszéltük vendéglátóinkkal, hogy ősszel mi látjuk viszont azt a csoportot, akik minket fogadtak.

Meglepi volt ez a barátság, hogy őszintén, tiszta szívvel vártak minket, holott mi azelőtt nyugatról csak rosszat hallottunk. Nagyon pozitívan álltak hozzánk, akarták ezt a kapcsolatot.

Az 1990-es nyár hozott még két előrelépést. A Gymnasium Antonianum zenekara, a Blech Kapelle abban az esztendőben Magyarországon járt. Kecskeméten és a Balatonnál volt fellépésük. Indul barátságunk jegyében eljöttek hozzánk, Jászberénybe is. Fellépést is szerveztünk számukra a Tiszti Klub udvarán. Akkor magyar diákok szülei látták vendégül a zenekar tagjait, mi pedig az igazgatót és feleségét.

Másik érdekessége a 90-es év nyarának, hogy városunkban tanácselnök akkor már nem dolgozott, polgármester pedig még nem volt. Kovács-Szűcs Béla tanácselnök helyett tudtuk megkérni, hogy a városvezetés részéről fogadja az akkor hozzánk ellátogató vechtai polgármestert és feleségét. A szülői közösség részéről pedig Novotny Jánosné.

1990. őszén viszontláttuk a német diákcsoportot, s még abban az évben megalakult a jászberényi önkormányzat. Gyorsan elmentem Magyar Levente polgármester úrhoz és elmondtam neki Kühling polgármester úr azon szándékát - és átadtam levelét is - hogy Vechta és Jászberény testvérvárosi kapcsolatát is ki szeretnék építeni. Ő igazi magyaros hozzáállással, bölcs távolbalátással azt mondta, hogy örömmel támogatja a két város együttműködését. Így is tett mindvégig.

Tudomásom szerint 1991-ben önkormányzatunk egy kisebb küldöttséggel már el is utazott Vechtába. A látogatásuk után Magyar Levente polgármester felkeresett, s elmonda, hogy a vechtai polgármester igen fontosnak tartja a két város kapcsolatát és azt, hogy az iskolák, fiatalok ismerkedjenek egymással, hiszen ők a jövő kulcsemberei. A vechtai polgármester nagy elismeréssel szólt neki a leheles diákokról is. Arról, hogy a jó német nyelvtudásuk mellett milyen kulturáltak, fegyelmezették, érdeklődök, ami az ő tanítványaikra is jó hatással lehet. Innentől, gyors felfutás után 1993-ban Jászberényben írásban is rögzítették a testvérvárosi együttműködési szerződést. Akkorra már több helyi iskola is kapcsolatba lépett az Észak-németországi várossal. Gyorsan követte ezt az irányt a Nagyboldogasszony Katolikus Általános Iskola, a Székely Mihály Általános Iskola, a Liska József SZKI, a Klapka György Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola, a Bercsényi, a Bajcsy, a Gyakorló iskola, s a Tanítóképző Főiskola

is. Két jászberényi lány férjhez ment vechtába, vannak már „közös unokáink” is. Ma már a kapcsolat az oktatás mellett kiszélesedett a sport, a kultúra, az egészségügy és egyéb területekre. Fontos megemlíteni, hogy ez csak úgy volt lehetséges, hogy vechtai részről is igen sokan és nagy aktivitással kapcsolódtak be a csereprogramok szervezésébe. A fent említett urak mellett mindvégig kiemelkedett ebben a nemes tevékenységben az akkori alpolgármesterük, Karl-Heinz Wehry úr. Ezt képviselő-testületünk egy szép kitüntetéssel köszönte meg neki a húszéves jubileum jászberényi rendezvényén.

- Kellene még valamilyen téren Ön szerint fejlődni a két város kapcsolatának?

- Gazdasági kapcsolatok nem igazán jöttek eddig létre. Ez véleményem szerint azért is van, mert nagy a távolság a két város között. Az áruszállítás drága. Azonban valahogy az EU-ban kellene közösen pályázni, két- vagy többoldalú kapcsolatrendszerben gondolkodni, valamilyen közös termelést-értékesítést lehetne beindítani.

- Gondolta volna, a kezdet kezdetén, hogy húsz évig is fenntartható lesz ez a kapcsolat?

- Az elején nem gondoltam, hogy ilyen hosszú távú és főleg ilyen jól működő lesz. Köztudott, hogy testvérvárosaink közül a vechtaiakkal a legszélesebb körű és legintenzívebb az együttműködésünk. Örülünk, hogy megismerkedtünk, összebarátkoztunk és tanulhatjuk egymás kultúráját, társadalmi és gazdasági életét.

A legfontosabb cél az elején az volt, hogy a gyerekeink német ajkú emberektől tudják a nyelvet tanulni, gyakorolni, velük beszélni. Ismerjék meg a nyugati országokat, kultúrákat, hiszen 1990-ig igen nehéz volt nyugatra kijutni. Háromévente kaphattunk csak kiutazási engedélyt. Örültünk a szabadságnak, a megnyílt lehetőségnek, hogy utazhattunk. Örültünk, hogy a fiatalok élnek ezzel a lehetőséggel. Azt akartuk, hogy ne csak keleten, hanem nyugaton is legyenek nekünk barátaink. Sikerült...

Bernhardt András vezetésével alakult meg még 2006 nyarán városunkban az a civil baráti egyesület, amelynek céljai között szerepelt, hogy kapcsolatot építsen ki a vechtai és jászberényi családokkal, szervezetekkel egymás között.

A helyi egyesület jó példát láthatott maga előtt, hiszen Vechtában is megalakult ugyanabban az esztendőben hasonló célokkal a Jászberényi Baráti Egyesület, Karl-Heinz Wehry irányításával.

A jászberényi egyesület alapító okiratában megfogalmazott céljai között szerepel a német nyelv terjesztése, a német nyelvtanulás elősegítése. A Jászberényben és Vechtában működő civil szervezetek közötti kapcsolatok bővítése, új civil kapcsolatok kialakításának a támogatása. Céljuk továbbá segíteni az amatőr művészeti csoportok közötti együttműködést és egyéb kulturális találkozók szervezését.

Az egyesület napjainkban is teszi a dolgát. Neve Testvérvárosok Baráti Egyesülete lett. 2013. év elejétől Egervölgyi József látja el az elnöki teendőket, Bernhardt András pedig mint tiszteletbeli elnök és tag segíti az egyesület munkáját. A két város kapcsolatának húszéves jubileuma alakmából beszélgettünk...

- Karl-Heinz Wehry igazán szívén viseli Jászberény és Vechta kapcsolatát. Ott 2006 márciusában az ő vezetésével alakult meg a két város közötti civil kapcsolatok ápolására a baráti kör. S, ha jól tudom, ő volt az, aki a jászberényieket motiválta, hogy alakuljon hasonló céllal egyesület nálunk is.

- Valóban fontos és meghatározó a szerepe mind a mai napig Karl-Heinznek Vechta és Jászberény életében. A baráti kör ötlete is tőle származik, így igaz. Évente többször ellátogat Jászberénybe. Mindig találkozunk. Az első 10-15 évben iskolák között működött a kapcsolat.

*A szeptemberi Jászberényben megrendezett ünnepségen a Jász Múzeumban
(Bernhardt András jobbról a második)*

Ez egy szűk réteget fogott össze. Rajtuk kívül még a város vezetői között történt az oda-vissza látogatás. Akkor fogalmazódott meg Karl-Heinzben az a gondolat, hogy ebbe a kapcsolatba civileket is be kellene vonni. Ekkor 2004-et írtunk. Végül 2006 márciusában ők, majd augusztusban mi is megalakítottuk a baráti egyesületünket. Ennek alapvető célja a civil polgárok közötti kapcsolatok kiépítése, ápolása. Elhatározásunk volt, hogy ismerkedjenek a magyar és német családok, fiatalok is egymással. A két egyesület eldöntötte, hogy az egyik fontos lépés, hogy tagjai minden évben meglátogassák egymást. Ezt mi kezdtük 2007-ben Vechtában, ahová akkor húsz fővel mentünk. A következő esztendőben pedig ők jöttek. Ez így megy mind a mai napig. Sokan voltak már kint Jászberényből. Legtöbbször a baráti egyesületből, de olyanok is utaztak, akik akkor konkrétan nem voltak az egyesület tagjai. A „külsősöknek” is megadtuk a lehetőséget, természetesen olyan céllal, hogy kint valamilyen kapcsolatot próbáljanak építeni, keresni. Később őket is tagjaink sorában üdvözölhettük.

Annyi változás történt, hogy 2013-tól más a vezetőség. Én tiszteletbeli elnök maradtam és tag.

- Jó ötlet volt 2006-ban megalakítani az egyesületet, hiszen azóta is élnek a kapcsolat Vechta és Jászberény lakossága között. Gondolta volna ezt hét évvel ezelőtt?

- Igen, és én nagyon bíztam ebben...

Karl-Heinz Wehry Jászberény német díszpolgára

Azt, hogy Magyarország és a magyar főváros, Budapest megér egy utazást, már 1981 előtt is tudtuk. Nagy hatással volt ránk az ország szépsége, valamint az ott élő emberek kedvessége és vendégszeretete. A politikai rendszer ugyanakkor idegen volt számunkra. Az utazásunk vége előtt három nappal felmondták a szállásunkat egy budapesti hotelben és az egész buszos társaságot elvitték késő ősszel a Balatonra.

Amikor először vitattuk meg Jászberény és Vechta között a testvérvárosi kapcsolat lehetőségét, akkor a nagy távolság, a számunkra idegen nyelv és egy francia várossal való hasonló próbálkozás negatív tapasztalatai voltak az ellenérvek ebben a kérdésben.

Annak idején a vechtai önkormányzat tagjaként tevékenykedtem, s már akkor el tudtam képzelni a testvérvárosi kapcsolatot Jászberénnyel.

1989. augusztusában közösen nyaraltunk a Kühling (Vechta akkori polgármestere) családdal a Neusiedleri-tónál, ahol közvetlen közlelől láthattuk, hogyan segített Magyarország áthidalni a német szétválást. Ez az élmény volt a döntő érv a két város közti kapcsolat kialakításához.

Azután megkezdtük a szükséges tárgyalásokat, amelyek megfelelő módon előkészítették a hivatalos testvérvárosi kapcsolat megkötését.

Mindkét városból szép számmal vettek részt a lakosok is ennek az ismeretségnek a fejlesztésében, építésében, barátságok, együttműködések létrehozásában.

Karl-Heinz Wehry-t Jászberény díszpolgárává fogadta a két város kapcsolatáért tett munkája elismeréseként

Karl-Heinz Wehry és felesége Gretel

Mai szemmel nézve okos döntés volt az önkormányzat részéről az, hogy a hivatalos delegáció mellett egyesületek, iskolák, a tűzoltóság képviselői is elutaztak Jászberénybe a testvérvárosi kapcsolat alapítóünnepségére, nem beszélve az egyszerű érdeklődőkről, akik a 2-es számú busszal utaztak. Sokan közülük még ma is emlékeznek a 2-es busz szuper hangulatára. Ez teremtette meg sokakban azt az akaratot és érzelmi alapot, hogy részt vegyen az immáron 20 éves kapcsolatban.

Mi, annak idején két fiatalabb gyermekünkkel voltunk ott. Egy családnál laktunk és már akkor barátokra leltünk. Mivel minden utazás alkalmával családonál laktunk és mi magunk is sok vendéget fogadtunk otthonunkban, ezek a barátságok egyre intenzívebbek lettek. Megszerettük a magyar ételeket és italokat és még ma is csodálkozunk azon, mennyi mindent be lehet panírozni. Különösen élvezzük a gyógyfürdőben töltött szabadságainkat és az azt követő jászberényi látogatásainkat.

A számos kapcsolat mellett, a nyolc iskola, a zeneiskolák és kórusok, a rendőrség és a tűzoltóság, a múzeumok, a politika és a közigazgatás képviselői, a szociális intézmények és a kórház kapcsolatain túl megvalósultak gazdasági kapcsolatok és sok-sok személyes barátság is szövődött.

Fontos lépés volt a két város baráti köreinek megalakítása. Ennek alap gondolata az volt, hogy az önkormányzattal együtt segítsük az emberek közti ismeretségek ápolását. A baráti körök támogatják a meglévő kapcsolatokat, újakat teremtenek. Különböző társadalmi csoportok között és a polgári utak révén megeremtik minden ember számára a találkozás lehetőségét.

Az első években éreztük a magyar barátaink nagy lelkesedését. Mindenki nagyobb személyes szabadságot remélt és egy belátható időn belül beteljesedő jobb gazdasági helyzetet várt. Sajnos látogatásaink alkalmával újból és újból megállapítjuk, hogy ezek a remények még nem teljesültek be. Kapcsolatunk révén hozzájárulunk a polgárok Európájának megalakításához. Örülünk annak, hogy egyre közelebb kerülünk egymáshoz, de reméljük is egyben, hogy a tipikus magyar dolgok nem vesznek el. Mi lenne Magyarországgal a magyar zene- és tánc nélkül vagy pörkölt, sült szalonna, paprikás szalámi, pálinka és a szívből jövő vendégszeretet nélkül?

Az a cél, hogy még több fiatalat vonjunk be ebbe a testvérvárosi kapcsolatba. Az alapokat megteremtettük ehhez, de meg kell fontolnunk a fiatalokkal, a szakiskolák és a cégek képviselőivel, hogy a testvérvárosban folytatott gyakorlatok, szakképzések és továbbképzések javítják-e a fiatalok esélyeit, és erősödik-e ezáltal a cégek nemzetközi versenyben betöltendő szerepe.

Összefoglalva elmondhatjuk, hogy élénk kapcsolatok vannak a két város lakói, intézményei, és az önkormányzatok között. A városok önkormányzatainak, baráti köreinek, intézményeinek és lakosainak az a feladata, hogy megtartsák az együttműködés magas színvonalát és dinamikusabban továbbfejlessék azt. Ezt kívánjuk a jövőre nézve és örülünk annak, hogy mi is részt vehetünk ebben.

Szabó Tamás Jászberény polgármestere is kiemelt jelentőséget tulajdonít a testvérvárosi kapcsolatok ápolásának. Fontos cél minden testvértelepülésünkkel a jó kommunikáció kialakítása, és a hosszú távú együttműködés. Vechta és Jászberény már bizonyított ilyen téren, hiszen a kapcsolat húszéves múltra tekint vissza, és kölcsönösen hasznosnak mondható. Szerteágazó az a kör, akik az elmúlt két évtizedben baráti vagy egyéb hivatalos ismeretséget alakítottak ki a két város között. Ez a kör egyre bővült. A polgármester véleménye szerint gazdasági téren még lehetne mit tenni, a közös utat ott is megtalálni. Tapasztalatokat cserélni, egymás technológiáját megismerni, árukereskedelmet lebonyolítani. Többek között ezek is szóba kerültek a Szabó Tamással készült interjúban a két város jubileuma kapcsán...

- A testvértelepüléseinket nézve mindegyikről elmondható, hogy más-más fejlettségi szinten állnak Jászberénnyel, különböző dolgok jellemzik – kezdte a polgármester. - Minden kapcsolatnak van egy fejlődési üteme, kiteljesedési szakasza. Ez általában magánszemélyek, kisebb közösségek ismeretségével szokott kezdődni. Majd kiszélesedik az iskolák és a kulturális szféra szereplőinek kapcsolatává. Intenzívvé válik, és olyan plusz töltetet kap, amitől városi szintre emelkedik.

Polgármesteri működésem során Gyimesfelsőlok és Marosszentgyörgy az a két testvértelepülése Jászberénynek, amelyeknél a kezdetektől jelen vagyok.

Az együttműködések következő fázisa az önkormányzatok koordináló, finanszírozásba besegető szerepvállalása. Ez egy következő szintre emeli ezeket a kapcsolatokat. Fontos ezenkívül meglátni azokat a civil szereplőket, további intézményeket, ahol szintén párhuzamokat, együttműködések lehet kialakítani. Vechta és Jászberény esetében ebbe bekapcsolódott a tűzoltóság, a rendőrség, az általános-, és középiskolák, valamint sportegyesületek is.

A következő lépés lehetne a gazdasági együttműködés: export, cserekereskedelem. Ez már igen lényeges határ. Ezen átlendülni, továbblépni nehezebb. Több szempont befolyással lehet erre. Ilyen például a távolság kérdése. Sokkal hektikusabb ez a fajta együttműködés, mint egy személyes vonatkozású, vagy intézmények, szervezetek közötti kapcsolat fenntartása, folytatása.

Szabó Tamás polgármester és Helmut Gels Vechta polgármestere aláírásukkal megpecsételték a két város további együttműködésének szándékát a 2013. szeptemberi díszvacsorán

- Vechtával melyik fázisban tart az Ön álláspontja szerint a kapcsolat?

- A gazdasági együttműködés terén kellene fejlődünk és javítani az együttműködésen.

Azt is látni kell, hogy akár intézményi vagy egyéb kapcsolatok mögött, egy- két ember áll, aki ezt igazán magáénak érzi, belső érzésének tartja ennek ápolását és „húzza magával” a többieket.

Ami a gazdaságot illeti, vannak bizonyos próbálkozások, jelek az együttes munkálkodással kapcsolatban, de ezeket az idő megkoptatta, fel kellene eleveníteni, intenzívebbé tenni.

- Elsősorban miben látja a gazdasági együttműködés akadályát?

- A távolság mindenképp mérvadó. Hiszen mások a viszonyok 800-1000 km-re és mások 300 km távlatában. Vannak közelebb lévő kapcsolataink.

Lényeges még az iskoláskorúak „ráhangolása” az ismeretségek megőrzésére, ápolására, továbbfejlesztésére. Az osztályok, diákok közötti cserekapcsolatok ennek alapvető részei. Előnyös, ha családoknál kapnak az egymáshoz látogató diákok szállást, nem pedig kollégiumban. Hiszen kis közösségen keresztül jobban bele tudnak látni egymás kultúrájába, és mindenképp kellemesebb érzés - véleményem szerint - családi környezetben lenni. Így jobban lehet abban bízni, hogy a kapcsolatnak lesz folytatása. Erre jó példákat is láttunk már. Nem egyszer házasság született ezekből a találkozásokból.

A felnövekvő gyermek viszi magával ezt a kapcsolatot, beépül az életébe. Ebbe az állapotba kellene hozni több száz gyermeket, hogy aktív építői legyenek az ilyen barátságoknak. Ez is a célunk, s erre igyekszünk forrásokat biztosítani. Nem állunk meg ott, hogy csak a gazdasági

együttműködés lehetőségét keressük. Különböző közösségek, iskolás, kulturális, sport csoportok között szeretnénk rendszeressé tenni a találkozásokat valamennyi testvértelepülésünk esetében. A Testvérvárosi Alapítványon és a Humán Erőforrás Bizottságon keresztül igyekszünk a jövőben ilyenfajta támogatásokat is hozzátársítani a költségvetésünkhöz.

Az Európai Unió belüli kiemelt program, hogy közösen vegyünk részt pályázatokon. Egy ilyen sikeres pályázatnak volt köszönhető a szeptemberi nagyszabású testvérvárosok hétvégéjének a megszervezése is. 15 000 eurót nyertünk pályázati forrásból.

A 2014-15-ös esztendőben további hasonló jellegű programokra készülünk Conselve, Sucha Beskidzka, és erdélyi testvértelepüléseink bevonásával. Jászberény lenne ezekben a gesztor, de a települések majd mindegyikén szerveznünk kell több napos rendezvényeket. Ez a helyben élők hathatós segítségével tud jól működni és lehet igazán sikeres. Vállaltuk, hogy ezt elvégezzük.

- A szeptemberi rendezvénysorozaton volt lehetőség a vechtai polgármesterrel egyeztetni, ő hogyan látja a két város jövőbeni együttműködését, akár gazdasági vonatkozásban?

- Egyeztettünk. Arra jutottunk, hogy elkezdünk egy összeállítást készíteni. Megnézzük a jászberényi vállalkozások közül, melyeknek vannak nyugati, németországi, uniós kapcsolatai. Kik azok a vállalkozók, akiknek vannak olyan kapacitásai, termékei, amelyeket exportra fel tudnánk ajánlani. Amikor ez a felmérés elkészül, akkor tudjuk ezt a vechtaiak felé hírül adni, s várni, hogy milyen választ kapunk. Szeptemberi látogatásuk során a Fortaco Zrt.-nél jártak. A cég kint van a német piacon.

Hasznos volna egymástól technológiát tanulni. Fontos az együttműködésnél az ár- és minőség kérdése is.

Például az eper Vechtában később érik, mint nálunk. Ez is lehetne egy kereskedelmi láncszem, egyfajta előszezonni „eperkereskedelem”. A dinnyével ugyanez a helyzet. Hiszen van olyan minőségű a magyar dinnye, mint a görög vagy a spanyol. Számos ilyen terméket lehetne még sorolni, magas piaci elvárással.

Vechtában működik egy nagy zöldségelosztó nagybani piac, hűtőházzal felszerelve. Ha ki tudnánk alakítani egy értelmes minőségi gazdasági, kereskedelmi cserekapcsolatot, biztos, hogy el lehetne ott adni a mi termékeinket is.

- Hogyan értékelte a jubileumi eseményeket, a Testvérvárosok Hétvégéjét?

- A mindennapok munkája közben meg kell időnként állni, összegezni, visszatekinteni az elmúlt időszakra. Az ilyen ismeretségek ugyan számtalan dologról szólnak, kulturális, magánjellegű kapcsolatokról. De szólnak az ünnepekről, jókedvről, hangulatról, jó programról. És természetesen szólnak koccintásról is. Ezek ugyanúgy jelentős részei a baráti kapcsolatoknak. Az ünnepi négy napban ezt a hangulatot láttam: mosolyt az emberek arcán, jókedvet, érzelmi- leg felfogzottabb hangulatot. Ez így volt kerek, egész, s reméljük lesz még folytatása...

Bátonyi Attila a Jászberényi Polgármesteri Hivatal Kabinetirodájában dolgozott. 2013. nyár elején pedig ő lett a város aljegyzője. Ebben a tisztségében is sokat tesz, kiváló német nyelvtudásának köszönhetően, a Vechta-Jászberény között kialakult kapcsolat ápolásáért. Őt is arra kértem foglalja össze mit jelent a két város életében, hogy 20 éve „ismerik” egymást...

- Intenzíven elkezdett foglalkozni a két város kapcsolatával, túl azon, hogy tolmácként is tevékenykedett ebben az együttműködésben.

- Így igaz. Az idén elérkezett a két város kapcsolatának húszéves jubileumához. Ezért jártam idén Vechtában egyeztetni a testvérvárosi ünnepség részleteit, amit Jászberényben rendeztünk

Bátonyi Attila a két város polgármesterével

meg szeptemberben. 2014 nyár végén pedig Vechta ad majd otthont a jubileum újbóli megünneplésének. Vagyis, mind a két városban megemlékezünk az elmúlt két évtizedről...

A szervezésnek Egervölgyi József, a Testvérvárosok Baráti Egyesületének helyi elnöke és jómagam voltunk a koordinátorai. Rajtunk kívül azonban még sokan segítették a munkát.

A huszadik évfordulót szeptember 13-15. között rendeztük meg. Azért erre az időpontra tettük, mert a Jászberényi Nyár programjai elég zsúfoltak voltak. Ősszel pedig az Expóhoz és egyéb helyi rendezvényekhez kapcsolódóan sikeresen le tudtuk bonyolítani a testvérvárosok „hétvégéjét” is. A pályázati pénz nemcsak vechtai vendégek meghívását tette lehetővé. Százhat külföldit tudtunk a projekt keretén belül vendégül látni Jászberényben, de egyéb formában összesen mintegy 150 külföldi vendég vett részt a rendezvényeken.

A többség persze Vechtából érkezett, gyerekek, felnőttek egyaránt, de jöttek Gyimesfelsőlokról, Conselvéből, Tapolcsányból, Sucha Beskidzkáról, Técsőről is.

- *Hogyan látja Vechta és Jászberény kapcsolatát?*

- A két város kapcsolata egyértelműen prosperál. Az elmúlt években Jászberény testvérvárosai közül Vechtával fejlődött leginkább a közös gondolkodás. Ennek ellenére én úgy gondolom, hogy még több lehetőséget ki lehetne hozni ebből.

- *Mire gondol pontosan?*

- Egy gazdasági adatbázist készítettünk, melyben Jászberény gazdasági szereplőit vonultatjuk fel. Bemutatjuk azokat, legfőbb adataikkal, tevékenységi körükkel együtt.

Ezt szeretnénk a vechtai partnereinkkel megosztani. Ugyanis, úgy gondoljuk Vechtában nincsenek tisztában azzal, hogy Jászberény ipari potenciája mit foglal magában, amely jóval jelentősebbnek tűnik számomra a vechtainál. 12 000 ipari munkahely van Jászberényben és

számos vállalkozás. Szeretnénk, ha a gazdasági szereplők is jobban közelítenének egymáshoz. Ezt az elképzelésünket mind a két város polgármestere támogatja.

Egymás sportéletének megismerése terén is van még mit fejlődni. Vechtában egy sportcsarnokot építettek nemrég. Náluk, ha jól tudom, szintén első osztályú kosárlabda csapat működik. Tervezzük, hogy a mi csapatunkkal egy barátságos mérkőzést lejátszhatnak jövőre, amikor a jubileumi ünnepség Vechtában lesz megrendezve.

A két város iskolái között viszont nagyon pozitívan értékelem a kapcsolatot. Német és magyar gyerekek látogatják egymást. Ez kiváló nyelvtanulási lehetőség, azon túl egymás kultúrájának megismerésére is kiválóan alkalmas. Ebből ugyancsak sokat lehet tanulni. Ezért a Humánerőforrás Bizottság szakmai programja keretéből is szánunk ezekre a célokra pénzt fordítani. Az önkormányzat a Testvérvárosi Baráti Egyesületet 500 000 összegű támogatásban részesítette, és további 1,5 millió forintot kapott a Testvérvárosokért Közalapítvány. Tehát emeltük a rendelkezésre álló összegeket.

Nagyon jó a kapcsolat a két város szociális otthonai között, zajlik a kórházak szakmai együttműködése, rendszeres a kapcsolat a rendvédelmi szervek, rendőrség, tűzoltóság, zeneiskola között is. És természetesen sok a civil barátság és kapcsolat Vechta és Jászberény tekintetében, amelyet mind pozitívnak tartok, s remélem az intenzitás nem hagy alább, sőt inkább fejlődni fog a következő húsz évben is...

Egervölgyi József 2013. január 14. óta tölti be a Testvérvárosok Baráti Egyesületének elnöki tisztségét. Tagtársaival együtt arra törekszik, hogy Jászberény minden testvérvárosával széleskörű, tapasztalatokban, programokban gazdag kapcsolatot ápoljon. Egyebek mellett erről is beszélgettünk Egervölgyi Józseffel...

- Vechta és Jászberény kapcsolata hosszú, 20 éves múltra tekint vissza. Az ismeretség ápolására alakult a városban a Vechtai Baráti Kör Egyesület, amelynek Ön lett a közelmúltban az elnöke. Hogyan került az egyesületbe, amelynek a neve is megváltozott, Testvérvárosok Baráti Egyesülete néven működik tovább.

- A feleségben a Belvárosi Általános Iskolában tanított. Az iskolának volt egy jól működő kapcsolata a vechtai Schulzentrum Süd-del, a mai nevén Geschwister-Scholl-Schule-val. A kapcsolatot előzőleg Kormos Zoltánné ápolta, majd a feleségem is bekapcsolódott a szervezőmunkába. Így ismerkedtem meg 12 évvel ezelőtt én is Vechtával és az ottani emberekkel.

A helyi baráti körnek négy éve lettem a tagja, akkor Bernhard András volt az elnök, aki mellett alelnökként tevékenykedtem. Egy éve pedig én látom el az elnöki teendőket az egyesületben, amely 58 fővel működik. A vezetőség havonta ülésezik, minden hónap első keddjén.

Mivel Jászberénynek több testvérvárosa is van, javasoltam a közgyűlésnek, hogy ezeket a kapcsolatokat célszerű volna általánosítani. Ezalatt azt értem, hogy egyesületünk tevékenysége ne csak Vechtára koncentrálódjon, hanem tartozzon bele a többi testvérvárossal történő kapcsolat szélesítése is. Így lett egyesületünk neve Testvérvárosok Baráti Egyesülete. A jászberényieknek legyen választásuk, mely országok, városok, emberek szokásaival, kultúrájával ismerkednek meg, hová utazzanak a testvérvárosok közül, akár Lengyelországba, Olaszországba, Németországba stb. A közgyűlés elfogadta és megszavazta. Úgy gondolom, a civil kapcsolatok nagyon fontosak, hiszen négyévente a politikai viszonyok változhatnak, de a civil kapcsolat erős maradhat. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy a sokat emlegetett, átélt gazdasági válság megviseli ezeket a viszonyokat is. Az anyagiak egyre szűkösebb volta rányomja bélyegét a találkozások intenzitására.

- Azt mindenesetre kijelenthetjük, hogy a 20 év alatt nem ellaposodott, hanem egy erős kötelék alakult ki a két város között. Örvedetes, hogy két évtizede ápolja Vechta és Jászberény ezt a kapcsolatot...

- Ami Jászberény testvérvárosait illeti, az biztos, hogy a legintenzívebb civil kapcsolat Vechtával van. Ez az elmúlt húsz év alatt egyre jobban kiszélesedett, nemcsak pedagógusok ismerkednek ma már egymással. Erős kapcsolat alakult ki a tűzoltók, a rendőrség és az állatkert között, ami ma is működik.

- A közelmúltban sikeresen pályáztak. Az összeget be tudták építeni a szeptemberi Testvérvárosok Találkozója- programsorozatba.

- Pályázati lehetőségek eddig is voltak de nem éltek vele, illetve a közös szakácskönyv kiadására kértek és kaptak 100 eFt-ot. Most azért tartottam szükségesnek a pályázatírást, hogy az egyesület átalakulása és a 20 éves évforduló méltó megünneplése, valamint saját programok szervezése nagyobb finanszírozási igényű, mint amit az évi 4000 Ft-os tagdíj biztosít. De hosszabb távon is fontos a külső anyagi segítség bevonása, hogy a válság körülményei között is bővíteni tudjuk a civil kapcsolatokat a többi testvérvárossal is. Két pályázatot adtam be és ebben leírtam a céljainkat. Megértésre találtak a pályázatok és így sikerült 500.000 Ft-ot nyernünk, amivel természetesen el kell számolnunk. Amennyiben megfelelő önrészt tudunk biztosítani, tervemben szerepel uniós pályázatokon is részt venni a többi testvérvárossal közösen.

- Hogyan látja, mit tanultunk a húsz év alatt egymástól?

- Egy példát szeretnék elmesélni erre a kérdésre. Karl-Heinz felesége, Gréti (Gretel Wehry) mondta, hogy a 20 év alatt ő sokat tanult a magyaroktól a család összetartozásával, összetartásával kapcsolatban. Olyannyira, hogy megváltozott ettől az élete. Állítását jómagamnak is volt szerencsém egyik alkalommal náluk megtapasztalnom...

A családi kötelékek ott nem működtek olyan erősen, mint hazánkban. Grétiéknek négy gyermekük van. Közülük két lányával például korábban egy évben egyszer találkoztak, és az unokáival sem gyakran. Nemrégiben azonban szervezett egy találkozót, ahová meghívta az egész családot. Ezt a magyaroktól tanulta. Láttá, tapasztalta, hogy Magyarországon még mindig nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a társadalom legkisebb egysége, a család összetartsen. S időnként egy-egy hétvégi közös ebédnél beszélgessenek a rokonok egymással. Nos, ezek az értékek nyomot hagytak Grétiben is, és most már igyekszik ezt a mindennapi életébe ő is beépíteni, egyre több családi összejövetelt szervez. Más oldalról sok fiattal találkozom, akik szintén úgy gondolják, hogy a magyar-német kapcsolatot ápolni, s fenntartani kell. Szorgalmaztam a két város kórházai, szociális intézményei közötti kapcsolatot is. Így kerülhetett sor arra, hogy a Szent Erzsébet Kórházban sebészként dolgozó Nagy Loránd, a

Egervölgyi József

nyáron velünk tartott Vechtába. Szépen meg tudta ott értetni magát, ismerkedett a német nyelvvel, az ottani emberekkel. A vechtai kórházban is szépen el tudott igazodni.

A rendszerváltás előtt a magyar ember nem ment külföldre. Főleg nem nyugatra. Amikor már lehetett, akkor csodálkoztam például én is rá: „hogy jé, virágot így is lehet nevelni”. Sok mindent tanulhatunk egymástól. Mi például azt, hogyan lehet a kertet, a házat, a környezetünket rendben tartani. Ebben a németek élén járnak. Ugyanakkor sokat tudtunk tanulni a takarékoság terén is. Egyszóval szívesen jönnek ők is hozzánk, és mi is szívesen látogatjuk meg vechtai barátainkat. Nem anyagi érdekek húzódnak meg a kapcsolatok mögött, hanem igazi barátságok, személyes kapcsolatok. Nem szabad, hogy ezek az ismeretségek megszűnjenek, sőt, ha lehet, inkább fejlesszük azokat, minden testvérvárosunkkal.

De szólnunk kell arról is, hogy mi, mit kaptunk, mit „nyertünk” ezen a kapcsolaton. A családok tudják ezt legjobban, és erről ők tudnának mesélni, de példákat szeretnék én is elmesélni: Tavaly december 6-án történt. Éppen az unokámnál voltunk és vártuk a Mikulást, amikor csengett a telefon és Karl-Heinz telefonált. Tájékoztatt, elhunyt egy idős vechtai hölgy, aki 10.000 eurót adományozott a Szent Klára Idősek Otthona konyhájának felújítására. Tessék elgondolkozni azon, hogy mi készíthet egy idegen országban élő, idegen hölgyet ilyen lépésre?

Az ügy most ott tart, hogy ez évben a vechtai látogatásunkkor Vargáné Deme Katalinnal, az otthon vezetőjével együtt megnéztük a Bundeswehr egy laktanyájában leszerelésre kerülő komplett konyhát. A szükséges elemeket ingyen átadják, a szállítás és beszerelés költségét az idős hölgy hagyatéka biztosítja.

Másik aktuális ügy, amit Karl-Heinz keresett számunkra, az pedig nem más, minthogy átadnak az Önkormányzati Szociális Otthon részére egy 50 darabos saniter (mosdókagylók, wc-k, elválasztófalak stb.) egységet, amit Bozóki Jánosné, az otthon vezetője személyesen tárgyalt meg Vechtában.

- Hogyan értékeli a 20 éves jubileumi ünnepséget? Milyen tapasztalatokat szűrt le a négy nappól? Volt-e ami kevésbé, és volt-e amivel teljesen elégedett volt?

- A 20 éves jubileumi ünnepséget nagyon jóra értékelem. Egyetlen programban sem volt olyan hiba, ami rontotta volna annak élvezhetőségét vagy célját. Csak jót hallottam a külföldi vendégektől. Persze a tapasztalatok alapján van, amin változtatnék és ez tanulság a jövőre nézve. Meg kell oldani a tolmácsolás problémáját, mert nagyon megnöveli az időt és unalmassá teszi a beszédeket. Ez csak a szinkrontolmácsolás technikai eszközeinek alkalmazásával javítható. Nekem, az volt a legérdekesebb, ahogyan a különböző testvérvárosok küldöttei viszonyultak egymáshoz. Több megbeszélésen részt vettem, ahol németek, olaszok, lengyelek és székelyek találkoztak. Kezdetben még bátortalanabban érdeklődtek egymás szokásai, országai iránt, majd a beszélgetések egyre jobban feloldódtak.

Földrajzi helyzeténél fogva tényleg lehet Jászberénynek egy közvetítő, koordináló szerepe! Most készül egy rövid ismertető az egyesületünk céljairól, működéséről. A megbeszéltek szerint ezt elküldjük olasz, lengyel és székely testvérvárosok képviselőjének a civil kapcsolatok fejlesztése érdekében.

Karl-Heinz Wehry-vel egyeztettük a jövő évi programot. Várhatóan május végén, június elején jönnek Jászberénybe. Felvetette, hogy 3-4 napra kirándulhatnánk Székelyföldre és szívesen megismernék Gyimesfelsőlókot és a szászok lakta területeket. Ez is a közös programok és ünneplés eredménye. Fontos az uniós országok polgárainak találkozása és egymás megismerése.

Köszönet a fordításért Anita Hoyernek, a fényképekért pedig Baráth Károlynak.